

Parti, tør jeg formode sigter ikke til den øieblikkelige Behandling af dette Lovforslag. Hvis det altsaa gjælder Regjeringen i Almindelighed — saaledes som Sammenhængen af det ærede Medlems Ord syntes at vise —, og igjennem en Række af Aar, saa har jeg intet Raad til at høre mig om den Sag. Men derimod vil jeg sige, at, hvis jeg erkjendte det, og hvis det forholdt sig saaledes, saa laa jo allerede deri Nøglen til, at det maatte være upractisk i et enkelt bestemt Dieblisk, da der ovenikjøbet i en enkelt Sag er stor Spænding, brat at ville standse og bryde af med den Retning. Na, det gjør mig virkelig ondt at skulle høre saameget mod, hvad der er fremsført af den ærede Rigsdagsmand, fordi jeg føler ogsaa igjennem Tonen af hans Behandling af Sagen, at han er en Ven af Folket, og at det kun er Meninger og Anskuelser, der stille mellem vor Stilling til den, men jeg maa dog bede om Tilladelse til endnu at gjøre opmærksom paa, at naar det ærede Medlem sagde Noget om, hvad Kjernen i Forslaget egentlig var, saa har han i mine Tanker overseet og ladet uberyørt Noget, der hører ganske væsentlig til Kjernen. Til Kjernen i dette Forslag hører nemlig, saavidt jeg forstaaer, navnlig ogsaa det, at vi her ville gjøre det Samme, som allerede under Absolutismen fandt Sted i mange Aar — jeg taler nu ikke om Misbrug, men om Brug, billiget af Kirkestyrelsen — nemlig, at man tillod f. Ex. Brødemeningen, der har brugt en anden Daabsform end vi, at holde Møder i Kjøbenhavn, hvor det var tilladt ethvert Medlem af Folket, at søge sin Andagt, — og hvor jeg fra Dreng af ogsaa er kommen, — altsaa at holde Møder, hvor Folket Medlemmer paavirkes religiøst af et Samfund, som ikke usforandret havde Folket Daab, for ikke at tale om Mere. Vi ville det Samme, som fandt Sted under Absolutismen, da man efterhaanden lærte at gaae ind paa, at Lægmanden maatte søge sin Tilfredsstillelse i de en Tid forfulgte gudelige Forsamlinger; det Samme endelig, som er kommet frem ved Sognebaandsløsningen. Kjernen i Sagen er det, at naar man vil bevare Folket, saa maa man ogsaa i vore Dage gjøre saadanne

Indbrømmelser, kun at de findes at kunne bestaae med, at den, der søger dem, kan sige og sige med Sandhed, og at Andre kunne erkjende det: Jeg bryder ikke med Folket Grundsatninger, men jeg ønsker indenfor disse en større Frihed, end der for Dieblisset findes. Hvad der saaledes gjennem Mennefskaldere har fundet Sted under forskjellige Former, hører med til Kjernen af Sagen, nemlig at noget Saadant søge vi at tilveiebringe paa en ny Maade ved denne Lov; og derved ønske vi netop at give dem, som forøvrigt bele Folket Tro og Betsjendelse, Leilighed til at blive ved den og Leilighed til, hvad der er saa ubeskrivelig velgjørende, naar det kan ordnes, baade at blive Gjenstand for en Opmærksomhed, der er sund for dem og vil advare dem imod mange Udskeielser, som Smaaapartierne altid ere udsatte for, og at virke vækkende paa Folket i det Hele, blandt Andet at virke paa Folket der, hvor den ærede Rigsdagsmand vilde, at Tilsynet skulde gribe ind. Thi Tilsynet kan i visse Forhold med den bedste Villie ikke udrette nær saa meget; Biskoppen kan, naar han kommer og badler og irettesætter og reiser igjen, ikke udrette nær saa meget, som en lille Bevægelse i en Deel af Menigheden, der lader Præsten føle, at det er ikke blot et nyt Indsald af Biskoppen, Talen er om, men at der er Noget, der rører sig i den Kreds, som Præsten skal virke for, og som viser, at den er misfornøiet med den Maade, hvorpaa han hidtil har virket.

Den meget ærede Rigsdagsmand for Præstø Amtets Ste Valgkreds holdt et meget ubeførligt Foredrag, som jeg ikke saaledes fuldkommen skal forsøge at følge. Men nogle Bemærkninger maa jeg tillade mig dertil; og deriblandt allerførst, at, naar han erklærede sig enig med mig i, at det var Grundlovens § 3, der her var Hovedhjørnestenen og Magnetnaalen, saa er jeg ikke enig med ham deri, og har, skjøndt jeg har hystret, at jeg vilde gaae ud fra denne Paragraph ved mit Forsvar for Folket, ikke sagt nogen af Delene. Nei, § 3 i Grundloven det er ikke Hovedhjørnestenen for mig, og det ærede Medlem ved nok, naar han besinder sig, hvad der er Hovedhjørnestenen for mig; og det er ikke Magnetnaalen for mig,